

Millainen kuva Venäjästä suomalaisilla on ollut? Millainen se on nyt?

Sitä selvittää valtiotieteiden tohtori Esa Seppänen kirjajärkälässään. Presidentti Kekkonen adjutanttinakin työskennellyt ex-upseeri on haastatellut pitkän listan poliitikkoja, virkamiehiä, idänkaupan veteraaneja ja muita Venäjä-tuntijoita.

Seppänen analysoi myös presidenttien Venäjä-kuvat ja osaamisen J.K. Paasikivestä alkaen. Tosin hän jättää Martti Ahtisaaren kokonaan käsittelemättä.

Seppänen lainaa muun muassa nuoren Kekkonen kirjoituksia, joista huokuu Venäjä-viha ja halveksunta. Vielä sodan aikaan Kekkonen kirjoitti Pekka-Peitsen nimellä, että kymmenen miljoonan venäläisen liian aikainen poismeno on Suomelle siunaus.

Seppäsen mielestä presidenttien analyysi venäläisyydestä on ollut oikea ja samansuuntainen. Suomen kannalta keskeistä on hälventää venäläisten ikuista epäluuloisuutta ja rakentaa mahdollisimman hyviä henkilösuhteita. Neuvoa venäläisiä ei kannata.

Suomalaisten yleinen Venäjä-osaaminen on Seppäsen mielestä nopeasti rapautumassa. Samaa todistavat haastateltavat. Pahin ongelma on venäjän kielen osaamisen katoaminen.

Seppänen kaipaa Suomelta kunnollista Venäjä-strategiaa. Hallituksen Venäjä-ohjelma on vasta hyvä alku. Suomi ei saa jättää Venäjä-suhteiden hoitoa EU:n varaan, vaan meidän pitää tehdä kahdenvälisiä avauksia.

Kirjassa hoetaan, että Venäjässä ja venäläisyydessä on paljon hyvää kuten yhteisöllisyys. Silti Venäjästä piiryy ikävä tai inhorealistinen kuva.

Ulkomaankauppaministeri Paavo Väyrynen on kirjassa yksi monista, joka arvioi, ettei Venäjälle välttämättä länsimaista demokratiaa synny koskaan.

Yritysjohtajienkin kommentteja leimaa negatiivisuus. Esimerkiksi Stockmannista SRV:hen siirtynyt Jussi Kuutsa arvioi toimintaolosuhteiden vaikeutuneen itänaapurissa. Peikko Groupin Topi Paananen pohtii kannattaako Venäjälle vaivautua, kun maa on niin vaikea.

Kirjoittajan omakaan Venäjä-kuva ei vaikuta auvoiselta. Kun esimerkiksi EK:n raportti väittää, että huoli venäläisten epärehellisydestä on turha, on Seppäsen arvio tyly. Kyselyyn vastaajat ovat olleet epärehellisiä.

Talouselämä

Pekka Lähteenmäki 7.2.2011